NBTC
Holland Marketing

REGIONALE TOERISTISCHE DRUK

Data Center
Toerisme

27 oktober 2020

Regionalisering toeristische druk

Toelichting bij projectresultaten

Evelien Visser
Anke ten Velde
Data Center Toerisme

Het werkprogramma 2020 van het Data Center Toerisme, waarin NBTC Holland Marketing en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) samen werken op het gebied van toeristische vraagstukken, bevat een tweetal projecten rondom de regionalisering van inzichten over de toeristische druk op een bestemming. Het eerste project gaat over de toeristische druk uitgedrukt in intensiteit en dichtheid. Het tweede project gaat over de toeristische druk waarbij de capaciteit van logiesaccommodaties wordt afgezet tegen het aantal overnachtingen waarmee inzicht in de gemiddelde bezetting is verkregen. Binnen deze projecten is sprake van een doorontwikkeling van de databronnen van het CBS, om op basis van deze data meer regionale inzichten te verkrijgen.

Doel projecten

Doel projecten Regionalisering toeristische druk I (intensiteit / dichtheid) & II (capaciteit / bezetting)

I. Op diverse plekken in Nederland is het drukker dan op andere plekken. Maar hoe druk is nou het precies op deze plekken? Een veel gebruikte methode om drukte te duiden is middels de intensiteit. Bij intensiteit wordt er een relatie gelegd tussen het aantal gasten / overnachtingen en het aantal inwoners. Momenteel is de toeristische druk alleen bekend voor provincies. De cijfers van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS reiken niet verder dan provincieniveau en toeristische landsdelen. Aangezien de toeristische druk zeer lokaal kan zijn, is er een grote behoefte om deze cijfers meer te regionaliseren. Het Data Center Toerisme heeft gekeken voor welke regio's deze cijfers geregionaliseerd kunnen worden, met als doel de toeristische druk zo regionaal mogelijk inzichtelijk te maken. Als resultaat van dit project kunnen we nu voor veel van de 40 Corop gebieden in Nederland de toeristische intensiteit per maand weergeven, vanaf 2013.
II. Een andere manier om naar toeristische druk te kijken is de capaciteit en bezetting van logiesaccommodaties binnen een regio. Beide cijfers zijn momenteel beschikbaar via de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS, maar tot op heden regionaal nog niet gecombineerd tot een bezettingsgraad. Door deze cijfers te combineren kan onder andere inzichtelijk worden gemaakt of de beschikbare capaciteit in een regio volledig benut is, en zo ja, voor welke periode(n) dit dan het geval is. Ook hier kunnen we voor het gros van de 40 Corop-gebieden in Nederland de bezettingsgraad per maand weergeven, gesplitst in een bezettingsgraad voor hotels en een bezettingsgraad voor verblijfsrecreatieve accommodaties (campings, bungalowparken en groeps-accommodaties.

Doordat we voor beide projecten de uitkomsten vanaf 2013 beschikbaar hebben, kan op basis van deze uitkomsten een tijdlijn worden samengesteld, zodat de ontwikkelingen over de jaren en/of samen-hangend met de toeristische seizoenen inzichtelijk worden. In de periode 2013 – 2019 is het toerisme over het algemeen op meerdere plekken sterk gegroeid.

Ten behoeve van deze projecten heeft NBTC middels een beveiligde omgeving toegang tot de microdata van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS. In dit document beschrijven we de stappen die we doorlopen hebben om tot de resultaten te komen zoals deze inmiddels gepubliceerd zijn. Ook gaan we in op de afbakening, de verschillende keuzes die zijn gemaakt en waarom er niet voor elke regio (volledige) cijfers zijn.

Regionalisering naar Corop-gebieden

Corop-gebieden

De data die het CBS standaard publiceert over de SLA is voor de meeste onderwerpen op het meest diepgaande niveau beschikbaar voor provincies. Binnen provincies kan de toeristische intensiteit op de ene plaats nog al afwijken van de intensiteit op een andere plek. Meer regionalisering in deze cijfers is dus wenselijk.
Als eerste stap in dit project hebben we gekeken of het mogelijk is de cijfers voor de 40 Corop-gebieden in Nederland beschikbaar te stellen.

We zijn ons ervan bewust dat dat nog steeds niet altijd recht doet aan verschillen in drukte binnen een regio, maar we moeten ergens beginnen. Daarnaast geeft het ons het inzicht dat als het op COROP niveau niet mogelijk is om de analyse (volledig) te maken, een nog dieper niveau (bijv. gemeente) dan al helemaal niet mogelijk is.
NB. De corop-gebiedsindeling is steeds bepaald voor het betreffende jaar waarop de data betrekking heeft. Er is dus niet gecorrigeerd voor gemeentelijke herindelingen.

Overzicht doorlopen stappen

Stappen

We hebben verschillende stappen doorlopen om tot deze projectresultaten te kunnen komen:

1. De gegevens uit de bronbestanden toewijzen aan de juiste corop-regio.
2. Diverse bewerkingen op de bestanden van de SLA
3. Het uitdraaien van het aantal gasten en overnachtingen per type accommodatie per Corop-gebied waarbij gelijktijdig een check heeft plaatsgevonden of de data aan de publicatierichtlijnen voldeed.

4. De controle door CBS of de data aan hun richtlijnen voldeed waarna de data over gasten, overnachtingen en de capaciteit in de steekproef vrijgegeven werd.
5. Een uitgebreide check per Corop gebied op de robuustheid van de data (in volumes en in (seizoens)patronen), voldoende omvang van het gebied in de steekproef en de controle in hoeverre CBS zelf de capaciteit in het betreffende gebied publiceert.
6. Het samenstellen van de publicatiematrix voor de Corop-gebieden op basis van bovenstaande bevindingen en om onthullingsrisico uit te sluiten.
7. Het downloaden van de gegevens omtrent het aantal inwoners, het aantal vierkante kilometer landoppervlak en de capaciteit in open slaapplaatsen van logiesaccommodaties in Corop-gebieden van Statline van CBS.
8. Het berekenen van de toeristische intensiteit, de toeristische dichtheid en de bezetting per Corop-gebied, gebaseerd op de geregionaliseerde gegevens van overnachtingen.
9. Het samenstellen van de definitieve tabellen, waarbij afronding heeft plaatsgevonden.
10. Een laatste cross-check op onthullingsrisico tussen corop-gebieden en binnen provincies.

Toelichting per stap

1. De gegevens uit de bronbestanden toewijzen aan de juiste corop-regio

Basis voor de toewijzing vormde de (versleutelde) vestigingsplaats van de accommodatie. Met name bij vestigingen van ketens (klein en groot) leverde dit wel eens problemen op. Met ofwel een heel groot aantal accommodaties in een bepaald Corop-gebied of een accommodatie die in een gemeente gevestigd zou zijn die niet in dat betreffende Corop-gebied ligt. Uiteindelijk hebben we door verschillende bestanden te combineren nagenoeg elke accommodatie goed aan de gebieden kunnen toewijzen.

2. Diverse bewerkingen op de bestanden van de SLA

Enerzijds diverse bewerkingen op de exploitatiebestanden van de SLA om per Corop-gebied het totaal aantal gasten en overnachtingen per maand uit te kunnen draaien, verbijzonderd naar type accommodatie. Anderzijds diverse bewerkingen op de inventarisatiebestanden van de SLA om per Corop-gebied meer te weten te komen over het aantal bedrijven, de grootte, etc. Deze bewerkingen waren zowel noodzakelijk om tot tabellen met de gewenste data te komen als voor alle noodzakelijke checks ten aanzien van de vereisten die CBS stelt aan output alvorens deze door hen wordt vrijgegeven. Output moet -kortgezegd- op voldoende waarnemingen gebaseerd zijn, mag niet herleidbaar zijn naar individuele personen of bedrijven en 1 persoon of bedrijf mag de uitkomsten niet teveel domineren.

3. Het uitdraaien van het aantal gasten en overnachtingen per type accommodatie per Corop-gebied

Na alle bewerkingen uit stap 1 & 2 konden voor ieder jaar tabellen worden samengesteld met het aantal gasten en overnachtingen per type accommodatie per Corop-gebied. Hierbij heeft tevens een check plaatsgevonden of de data aan de publicatierichtlijnen van het CBS voldeed (zie ook stap 2). Dit betekent concreet dat er per cel per corop-gebied tenminste 10 verschillende accommodaties in de steekproef van het CBS moeten hebben gezeten en dat er geen accommodatie bij zat die in zijn eentje meer dan de helft van het totaal aantal beschikbare slaapplaatsen in de steekproef vertegenwoordigde.
Als laatste mocht er geen sprake zijn van onthulling. Dat betekende dat wanneer het niet mogelijk was om cijfers over verblijfsrecreatieve accommodaties op te nemen, bijvoorbeeld omdat er minder dan 10 accommodaties in de steekproef zaten, we ook geen cijfers over

hotels konden verkrijgen. Immers, met het publiceren van totaalcijfers en cijfers voor hotels zouden we anders de verblijfsrecreatieve cijfers als nog 'onthullen'.

4. De controle door CBS of de data aan hun richtlijnen voldeed waarna de data over gasten, overnachtingen en de capaciteit in de steekproef vrijgegeven werd

Een speciale afdeling bij CBS heeft alle tabellen gecheckt op het voldoen aan alle vereisten ten aanzien van geheimhouding (herleidbaarheid & onthulling; zie stap 2 & 3). Hierna werd de data t.b.v. dit project vrijgegeven voor verdere verwerking, analyse en publicatie.

5. Een uitgebreide check per Corop-gebied op de data

De vrijgegeven data met betrekking tot de aantallen gasten en overnachtingen per corop-gebied is door ons verder geanalyseerd, onder meer op de mate van robuustheid. Hierbij is bekeken of de maand- en/of seizoenspatronen ieder jaar ongeveer een gelijk beeld lieten zien en of er geen sprake was van sterke (of onverklaarbare) schommelingen in de volumes. Een ander belangrijk criteria vormde de dekking van de steekproef van accommodaties in het betreffende gebied. Deze moest tenminste een derde van de accommodaties bedragen.

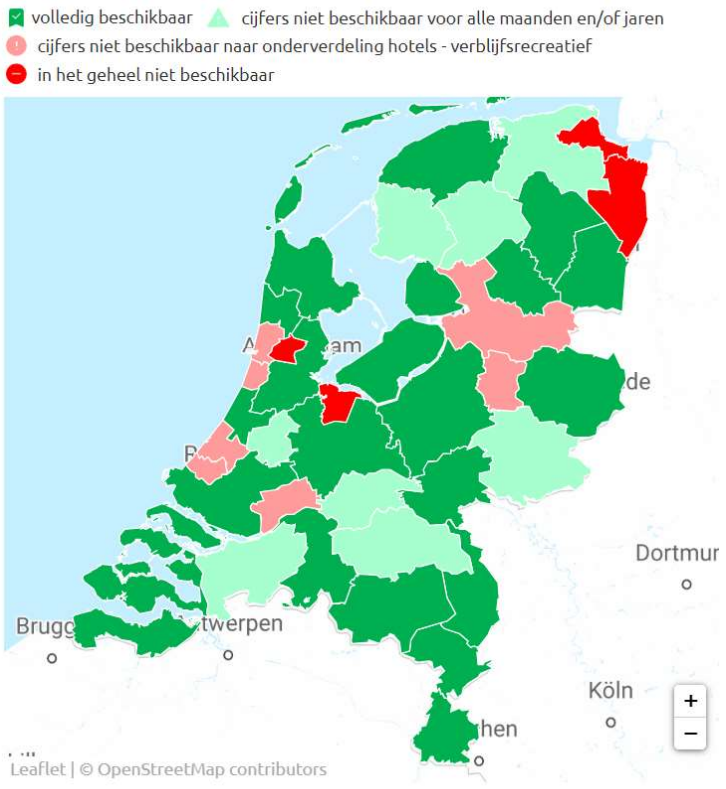
Wanneer er sprake was van teveel uitschieters, afwijkingen en/of te lage aantallen kan het besluit genomen zijn om toch af te zien van (gedeeltelijke) publicatie van de cijfers voor het betreffende corop-gebied. Daarbij is ook gekeken of het CBS zelf de capaciteit in het betreffende gebied publiceert op Statline.

6. Het samenstellen van de publicatiematrix voor de Corop-gebieden

Op basis van de uitkomsten van de voorgaande stappen hebben we een publicatiematrix opgesteld voor de 40 corop-gebieden.

Overzicht van de regio's waarvoor uitkomsten (gedeeltelijk) beschikbaar zijn

Overzicht beschikbaarheid aantallen gasten en overnachtingen per Corop-gebied

Bron: Data Center Toerisme gebaseerd op microdata CBS (Statistiek Logiesaccommodaties)

Hierin hebben we aangegeven of er cijfers beschikbaar zijn, en zo ja, of deze volledig beschikbaar zijn of dat er sprake is van beperkingen (ofwel in de tijdsreeks ofwel in de uitsplitsing naar type accommodatie). Door het samenstellen van deze publicatiematrix konden we ook onthullingsrisico's uitsluiten. Zowel met betrekking tot cijfers binnen een regio, als met betrekking tot cijfers van meerdere regio's binnen een provincie.
De volledige publicatiematrix is opgenomen in bijlage 1.

7. *Het downloaden van de gegevens omtrent het aantal inwoners, het aantal vierkante kilometer landoppervlak en de capaciteit van logiesaccommodaties.*

Deze gegevens zijn door het CBS op het niveau van de corop-gebieden reeds openbaar beschikbaar gesteld en kunnen worden gedownload van Statline.

8. *Het berekenen van de toeristische intensiteit, de toeristische dichtheid en de bezetting per Corop-gebied*

Om de toeristische druk per corop-regio inzichtelijk te maken hebben we de toeristische intensiteit, de toeristische dichtheid en de bezetting berekend. Aan al deze berekeningen lagen de geregionaliseerde gegevens van overnachtingen ten grondslag. Daarnaast was ook de input van stap 7 hiervoor nodig.
Voor elk van de drie parameters wordt hieronder zowel de formule weergegeven van de berekening als dat we kort schetsen wat de formule zegt.

Toeristische intensiteit

Toeristische intensiteit

De toeristische intensiteit geeft het aantal overnachtingen per 100 inwoners per dag weer voor het betreffende corop-gebied

Gehanteerde formule: ((# overnachtingen) / (# inwoners * # dagen)) * 100

Een getal van 1 zegt dat er in het betreffende gebied voor elke 100 inwoners iedere dag (van de betreffende maand) 1 toerist overnacht. In veel regio's ligt dit aantal lager dan 1.

Toeristische dichtheid

Toeristische dichtheid

De toeristische dichtheid geeft de dichtheid van toeristen per dag per km^2 land weer voor het betreffende corop-gebied

Gehanteerde formule: (# overnachtingen / # dagen) / km^2

Een getal van 10 zegt dat er op elke vierkante kilometer in het betreffende gebied per dag (van de betreffende maand) 10 toeristen overnachten. In veel regio's ligt dit aantal (gedurende de zomermaanden) hoger dan 10.

Bezetting

Bezetting

De bezetting geeft de gemiddelde bezettingsgraad per maand weer voor de accommodaties in het betreffende corop-gebied

Gehanteerde formule: aantal overnachtingen / (bedden open accommodaties * aantal dagen) * 100

Een percentage van 50 zegt dat de helft van het aantal beschikbare slaapplaatsen in de betreffende regio uitgemiddeld voor de betreffende maand iedere dag beslapen wordt. Er blijken maar weinig regio's te zijn die dergelijke bezettingsgraden halen.

9. *Het samenstellen van de definitieve tabellen, waarbij afronding heeft plaatsgevonden*

Na het uitvoeren van alle berekeningen hebben we de uiteindelijke tabellen, zoals deze inmiddels zijn gepubliceerd, samengesteld. Hierbij zijn de cijfers afgerond. Het aantal gasten en overnachtingen wordt weergegeven in duizendtallen en is ook op dit niveau

afgerond. De intensiteit is weergeven als een cijfer met twee decimalen. Op dit niveau is ook afgerond. Hetzelfde geldt voor dichtheid. De bezetting tot slot is weergegeven als een percentage en afgerond op 1 decimaal.

10. Een laatste cross-check op onthullingsrisico tussen corop-gebieden en binnen provincies
Indien binnen een provincie een bepaalde corop-regio niet of maar beperkt gerapporteerd kon worden, betekende dat – vanwege (het risico op) onthulling – dat tenminste een andere corop-regio in deze provincie ook niet of niet volledig gerapporteerd kon worden. We hebben er in dergelijke gevallen altijd voor gekozen om de cijfers van de in omvang qua aantallen gasten kleinste corop-regio dan (ook) niet te tonen.

Uitkomsten
Na het doorlopen van alle voorgaande stappen waren de projectresultaten van de beide aan het begin van dit document aangehaalde projecten gereed. Deze uitkomsten worden als tabellen (in excel) gepubliceerd.

Let op bij de interpretatie van de uitkomsten

Bij de interpretatie van de uitkomsten van deze tabellensets is het goed om onderstaande in het achterhoofd te houden.

Gasten
Het totaal aantal gasten per maand dat de officiële logiesaccommodaties (zie bijlage II voor verdere toelichting) in het betreffende Corop-gebied in de betreffende maand hebben ontvangen (vertrekdatum gast is leidend voor het peilmoment). Het betreft het totaal aantal gasten, zowel binnen- als buitenlandse gasten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de gasten in hotels en gasten in verblijfsrecreatieve accommodaties in het gebied (indien mogelijk).

Overnachtingen
Het totaal aantal overnachtingen per maand van de gasten van de officiële logiesaccommodaties in het betreffende Corop-gebied in de betreffende maand. Het betreft het totaal aantal overnachtingen, zowel overnachtingen van binnen- als van buitenlandse gasten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de overnachtingen in hotels en de overnachtingen in verblijfsrecreatieve accommodaties in het gebied (indien mogelijk).

Toeristische intensiteit
De toeristische intensiteit geeft het gemiddeld aantal overnachtingen per dag per 100 inwoners weer voor het betreffende corop-gebied. Het gaat om overnachtingen van zowel binnen- als buitenlandse verblijfsbezoekers. En om zowel overnachtingen in hotels, pensions en jeugdaccommodaties als om overnachtingen in verblijfsrecreatieve accommodaties (in bungalows, op campings en in groepsaccommodaties). De toeristische druk die veroorzaakt wordt door dagtoerisme in de betreffende regio blijft in dit cijfer buiten beschouwing.

Toeristische dichtheid
De toeristische dichtheid geeft het gemiddeld aantal overnachtingen per dag weer per vierkante kilometer land in het betreffende corop-gebied. Het gaat om overnachtingen van zowel binnen- als buitenlandse verblijfsbezoekers. En om zowel overnachtingen in hotels, pensions en jeugdaccommodaties als om overnachtingen in verblijfsrecreatieve accommodaties (in bungalows, op campings en in groepsaccommodaties). De toeristische dichtheid kan ook worden uitgesplitst naar deze twee groepen accommodatietypen. De

toeristische druk die veroorzaakt wordt door dagtoerisme in de betreffende regio blijft in dit cijfer buiten beschouwing.

Capaciteit
De capaciteit is in dit geval weergegeven als het aantal slaapplaatsen in de betreffende corop-regio bij alle op dat moment geopende hotels, motels, pensions, appartementen met hoteldienstverlening, jeugdaccommodaties en bed&breakfasts met ten minste 5 slaapplaatsen, op alle geopende kampeerterreinen met minimaal 4 toeristische standplaatsen en op geopende huisjesterreinen en in geopende groepsaccommodaties met ten minste 10 slaapplaatsen.

Bezettingsgraad
De bezettingsgraad geeft aan hoeveel van de beschikbare slaapplaatsen in officiële logiesaccommodaties iedere maand daadwerkelijk bezet zijn door gasten. Het is een gemiddelde bezetting per dag over alle dagen van de maand heen voor alle accommodaties in het betreffende gebied samen. Wel wordt het onderscheid gemaakt tussen de bezetting in hotels en de bezetting in verblijfsrecreatieve accommodaties (indien mogelijk).
Hierbij benadrukken we dat deze bezettingsgraden zijn gebaseerd op slaapplaatsen (in geopende accommodaties), en dat bijvoorbeeld een tweepersoons hotelkamer alle 30 nachten van de maand steeds door 1 persoon bezet in deze cijfers een bezettingsgraad van 50 procent op zou leveren. Dit is belangrijk om in het achterhoofd te houden wanneer de cijfers worden vergeleken met bijvoorbeeld andere bronnen op dit gebied.

Vervolg
Op korte termijn zullen de resultaten met betrekking tot de toeristische intensiteit en dichtheid per corop-gebied ook worden opgenomen in het dashboard 'de Staat van bestemming Nederland', onder het thema bewoners.

Interesse in het fungeren als experimenteerregio?

In het werkprogramma van 2021 van het Data Center Toerisme zal een vervolg worden gegeven aan dit project. Bedoeling is dan om voor enkele regio's te experimenteren of de cijfers verder verbijzonderd kunnen worden, bijvoorbeeld op het niveau van gemeenten binnen een regio.
We willen dit vervolg graag oppakken met een regio die hierin specifiek is geïnteresseerd. Mocht u de mogelijkheden nader willen verkennen, dan horen we graag van u!

Verbijzondering gasten en overnachtingen naar herkomst mogelijk

Tot slot is voor het gros van de corop-gebieden een verbijzondering mogelijk van de aantallen gasten en overnachtingen per maand in de periode 2013 – 2019 naar herkomst. Te denken valt dan aan een uitsplitsing van de binnen- en buitenlandse gasten, maar er is vaak ook nog een verdere verbijzondering mogelijk naar herkomstgebied voor de buitenlandse gasten (gasten uit onze buurlanden, vanuit de rest van Europa en intercontinentale gasten). Deze verbijzondering betreft echter wel maatwerk. Indien hier u interesse naar uitgaat, neem ook dan gerust contact met ons op.

Bijlage I

Publicatiematrix

Volume gasten (afgerond) per maand + evt afwijkend publicatiestramien			
Corop	**Totaal**	**Hotels**	**Verblijfsrecreatief**
Oost-Groningen	Rood vanwege Delfzijl		
Delfzijl en omgeving			
Overig Groningen		alleen tot 2019	
Noord-Friesland			
Zuidwest-Friesland		m.u.v. 2015 (ivm Zuidoost-Friesland)	m.u.v. 2015
Zuidoost-Friesland		m.u.v. 2015	m.u.v. 2015
Noord-Drenthe			
Zuidoost-Drenthe			
Zuidwest-Drenthe			
Noord-Overijssel		Rood ivm Zuid-West Overijssel	
Zuidwest-Overijssel			ivm hotels geen verblijfsrecreatief
Twente			
Veluwe			
Achterhoek	vanaf 2017 (ivm Zuidwest-Gelderland)	vanaf 2017	vanaf 2017
Arnhem/Nijmegen			
Zuidwest-Gelderland	vanaf 2017	vanaf 2017	vanaf 2017
Utrecht			
Kop van Noord-Holland			
Alkmaar en omgeving			
Ijmond			
Agglomeratie Haarlem		vanwege verblijfsrecreatief alleen hoogseizoen	alleen hoogseizoen, laag seizoens cijfers zijn er niet
Zaanstreek			
Groot-Amsterdam			
Het Gooi en Vechstreek	Rood ivm Zaanstreek	kan ook niet op jaarniveau	kan ook niet op jaarniveau
Agglomeratie Leiden en Bollenstreek			
Agglomeratie 's-Gravenhage		alleen hoogseizoen, laag seizoens cijfers zijn er niet	alleen hoogseizoen, laag seizoens cijfers zijn er niet
Delft en Westland		alleen hoogseizoen, geen laag seizoens cijfers publiceren	alleen hoogseizoen, geen laag seizoens cijfers publiceren
Oost-Zuid-Holland	vanaf 2016	vanaf 2016, alleen hoogseizoen	vanaf 2016, alleen hoofdseizoen
Groot-Rijnmond			
Zuidoost-Zuid-Holland	vanaf 2016 (ivm Oost-Zuid-Holland)	enkel 2016 & 2017: alleen hoogseizoen, laag seizoens cijfers zijn er niet	enkel 2016 & 2017: alleen hoogseizoen, laag seizoens cijfers zijn er niet
Zeeuwsch-Vlaanderen			
Overig Zeeland			
West-Noord-Brabant	vanaf 2014	vanaf 2014	vanaf 2014
Midden-Noord-Brabant			
Noordoost-Noord-Brabant	vanaf 2014	vanaf 2014	vanaf 2014
Zuidoost-Noord-Brabant			
Noord-Limburg			
Midden-Limburg			
Zuid-Limburg			
Flevoland			

Legenda:

	niet publiceerbaar
	niet voor alle maanden vrijgeven, afwijkend publicatiestramien
	publiceren met voorbehoud, niet alle maanden/jaren
	volledig vrijgeven / publiceren

Bijlage II

Toelichting bij Statistiek Logiesaccommodaties

Gasten

Bezoekers die één of meer nachten achtereen verblijven in een logiesaccommodatie.
Een gast die meer dan twee maanden aaneengesloten verblijft in een logiesaccommodatie, wordt als vaste gast aangemerkt en telt niet mee voor de statistiek.
Asielzoekers en seizoenarbeiders worden niet als gast meegeteld, ook niet als ze korter dan twee maanden aaneengesloten verblijven in een logiesaccommodatie.
Per maand worden de in die maand vertrokken gasten waargenomen, ongeacht in welke maand de gast aangekomen is. Het is mogelijk dat een persoon twee of meerdere malen in een maand in dezelfde accommodatie of in verschillende accommodaties als gast wordt geteld.

Overnachtingen

Alle nachten die gasten doorbrengen in een logiesaccommodatie.

Logiesvormen

Totaal logiesaccommodaties

Hotel, motel, pension, appartement met hoteldienstverlening, jeugdaccommodatie of bed&breakfast, kampeerterreinen, huisjesterreinen en groepsaccommodaties.

Hotel:

Een accommodatie met slaapplaatsen voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers tegen boeking per nacht, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten en aan passanten. Hierbij is een gast een persoon die overnacht in de desbetreffende accommodatie en een passant iemand die niet blijft overnachten. Verder kunnen nog andere diensten ter beschikking worden gesteld zoals receptie, room- en telefoonservice.
Voor de categorie hotel wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Motel:

Een locatie langs de snelweg met aan elkaar geschakelde kamers met de deuren aan een parkeerplaats of gemeenschappelijke ruimte voor logiesverstrekking tegen boeking per nacht.
Voor de categorie motel wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Pension:

Een accommodatie met slaapplaatsen voor logiesverstrekking in overwegend een- en tweepersoonskamers, waar afzonderlijke maaltijden, kleine etenswaren en dranken kunnen worden verstrekt aan gasten maar niet aan passanten.
Voor de categorie pension wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Appartement met hoteldienstverlening:

Appartement waarbij gedurende het verblijf het appartement schoon wordt gehouden en de bedden opgemaakt.
Voor deze categorie wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Jeugdaccommodatie:
Jeugdhotel en jeugdherberg.
Een jeugdhotel is een hotel voor overwegend jeugdige gasten met slaapgelegenheid die men niet met 'vreemden' hoeft te delen.
Een jeugdherberg is een accommodatie voor overwegend jeugdige gasten met slaapgelegenheid in kamers en/of zalen die men mogelijk met 'vreemden' moet delen.
Voor de categorie jeugdaccommodatie wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Bed&breakfast:
Particuliere woning waar men kan overnachten en ontbijten.
Voor de categorie B&B wordt een ondergrens van minimaal 5 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Kampeerterrein:
Een terrein of een deel van een terrein met toeristische slaapplaatsen, waarop kan worden overnacht in tenten, toercaravans, kampeerauto's, tenthuisjes of trekkershutten.
Voor de categorie kampeerterreinen wordt een ondergrens van minimaal 4 toeristische standplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Huisjesterrein:
Een terrein met een aantal zomerhuisjes, stacaravans, (vakantie-)bungalows of (vakantie-)appartementen, die hoofdzakelijk voor verhuur door de exploitant of beheerder van het complex beschikbaar zijn.
Appartementen die verhuurd worden met hoteldienstverlening, worden niet als huisjescomplex beschouwd maar als (appartementen)hotel.
Appartementen zonder hoteldienstverlening, die vaak deel uitmaken van een groter gebouw, worden beschouwd als bungalow of zomerhuisje.
Voor de categorie huisjesterreinen wordt een ondergrens van minimaal 10 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Groepsaccommodatie:
Accommodatie met logiesverstrekking overwegend aan personen in groepsverband (geen gezinsverband) met slaapgelegenheid in kamers, zalen, huisjes, tenthuisjes, appartementen en/of tenten die gasten mogelijk met vreemden moeten delen.
Onder groepsaccommodaties worden verstaan:
- kampeerboerderijen
- (kinder)vakantiehuizen
- kamphuizen/scoutinghuizen
- natuurvriendenhuizen
- tentenkampen
- logiesaccommodaties behorende tot watersportcentra of maneges.

Voor de categorie groepsaccommodatie wordt een ondergrens van minimaal 10 slaapplaatsen voor deze accommodaties gehanteerd.

Slaaplaats:
Ieder bed of ruimte in een logiesaccommodatie waar één persoon kan slapen. Alle eenpersoonsbedden of andere eenpersoonsslaapplaatsen in hotels en pensions worden als één slaapplaats geteld; tweepersoonsbedden worden als twee slaapplaatsen geteld.

Bij huisjesterreinen en groepsaccommodaties worden alle eenpersoonsbedden of andere eenpersoonsslaapplaatsen als één slaapplaats geteld; tweepersoonsbedden worden als twee slaapplaatsen geteld.
Slaapplaatsen in vast verhuurde huisjes of bungalows tellen niet mee. Op kampeerterreinen telt een standplaats voor vijf slaapplaatsen. Slaapplaatsen op vaste standplaatsen tellen niet mee.